

Γ. Κονδύλη & Όθωνος 1, Μαρούσι | 210 61 24 000
www.akadimos.gr | fb:@akadimos.marousi | tw:@Akadimos

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ, Προτρεπτικός πρὸς Θεμισώνα,

Αποσπάσματα 8-9

A.ΚΕΙΜΕΝΟ:

Τὰ ὑποκείμενα πρὸς τὸν βίον ἡμῖν, οἷον τὸ σῶμα καὶ τὰ περὶ τὸ σῶμα, καθάπερ ὄργανά τινα ὑπόκειται, τούτων δ' ἐπικίνδυνός ἐστιν ἢ χρῆσις, καὶ πλέον θάτερον ἀπεργάζεται τοῖς μὴ δεόντως αὐτοῖς χρωμένοις. Δεῖ τοίνυν ὀρέγεσθαι τῆς ἐπιστήμης κτᾶσθαι τε αὐτὴν καὶ χρῆσθαι αὐτῇ προσηκόντως, δι' ἧς πάντα ταῦτα εὖ θησόμεθα. Φιλοσοφητέον ἄρα ἡμῖν, εἰ μέλλομεν ὀρθῶς πολιτεύσεσθαι καὶ τὸν ἑαυτῶν βίον διάξειν ὠφελίμως. Ἔτι τοίνυν ἄλλαι μὲν εἰσιν αἱ ποιοῦσαι ἕκαστον τῶν ἐν τῷ βίῳ πλεονεκτημάτων ἐπιστήμαι, ἄλλαι δὲ αἱ χρώμεναι ταύταις, καὶ ἄλλαι μὲν αἱ ὑπηρετοῦσαι, ἕτεραι δὲ αἱ ἐπιτάπτουσαι, ἐν αἷς ἐστὶν ὡς ἂν ἡγεμονικωτέραις ὑπαρχούσαις τὸ κυρίως ὄν ἀγαθόν. Εἰ τοίνυν μόνη ἢ τοῦ κρίνειν ἔχουσα τὴν ὀρθότητα καὶ ἢ τῷ λόγῳ χρωμένη καὶ ἢ τὸ ὅλον ἀγαθὸν θεωροῦσα, ἣτις ἐστὶ φιλοσοφία, χρῆσθαι πᾶσι καὶ ἐπιτάπτειν κατὰ φύσιν δύναται, φιλοσοφητέον ἐκ παντὸς τρόπου, ὡς μόνης φιλοσοφίας τὴν ὀρθὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀναμάρτητον ἐπιτακτικὴν φρόνησιν ἐν ἑαυτῇ περιεχούσης.

B.ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ:

B.1.a. Να σημειώσετε δίπλα στις παρακάτω περιόδους τη λέξη Σωστό, αν τη θεωρείτε σωστή ή τη λέξη Λάθος, αν τη θεωρείτε λανθασμένη με βάση την ερμηνεία του αρχαίου κειμένου:

1. Η απρεπής χρήση του σώματος απομακρύνει τον άνθρωπο από το φυσικό του προορισμό.
2. Ο άνθρωπος πρέπει να φιλοσοφεί ώστε να είναι καλός πολίτης.

3. Η απόκτηση της γνώσης (έπιστήμης) είναι ύψιστος στόχος του ανθρώπου.
4. Η αρμονία της φύσης καθοδηγεί τον επιτακτικό ρόλο της φιλοσοφίας.
5. Η φιλοσοφία περιέχει μόνο την ορθή κρίση.

β. Να αιτιολογήσετε την παραπάνω επιλογή παραθέτοντας τα αντίστοιχα χωρία του κειμένου.

Μονάδες 10

B.2. Να καταγράψετε τον συλλογισμό του Αριστοτέλη στο παρακάτω χωρίο και να τον αξιολογήσετε ; *δει τοίνυν όρέγεσθαι ... τόν έαυτών βίον διάξειν ώφελίμως* και να εξηγήσετε τη χρήση του ρηματικού επιθέτου *φιλοσοφητέον* καθώς και της δοτικής προσωπικής *ήμϊν* στο εν λόγω χωρίο.

Μονάδες 10

B.3.a. Ποιο είναι το κατεξοχήν αγαθό για τον Αριστοτέλη; **β.** Να συσχετίσετε την τριμερή διαίρεση της ψυχής με την ηγεμονική σχέση της φιλοσοφίας έναντι των τεχνών και των επιστημών.

Μονάδες 10

B.4. Να γράψετε το γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου με βάση την εισαγωγή και δίπλα σε αυτό τη λέξη Σωστό, αν είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν είναι λανθασμένη:

1. Ο πατέρας του Αριστοτέλη λεγόταν Νικόμαχος και ήταν γιατρός στην αυλή του βασιλιά της Μακεδονίας Φιλίππου του Β΄.
2. Ο Αριστοτέλης ήθελε να ακολουθήσει το επάγγελμα του πατέρα του.

3. Ο Αριστοτέλης παρακολουθούσε ευλαβικά όλα τα μαθήματα του Πλάτωνα.
4. Η διδασκαλία του Αριστοτέλη στην Ακαδημία και οι ιδέες του τον έφεραν συχνά αντιμέτωπο με τους συναδέλφους του στην Ακαδημία, τον Ηράκλειτο, τον Σπεύσιππο, τον Ξενοκράτη.
5. Οι Αθηναίοι κατηγόρησαν τον Αριστοτέλη για ασέβεια προς τους θεούς.

Μονάδες 10

Β.5.α. Να δώσετε συνώνυμα των παρακάτω λέξεων του κειμένου στα αρχαία ελληνικά: Δεί, όρέγεσθαι, κτᾶσθαι, έπιτάπτουσαι θεωροῦσα

β. Να βρείτε στο διδαγμένο κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη, απλή ή σύνθετη, για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις της νέας ελληνικής: κοιτίδα, πεμπτουσία, παρείσακτος, σχεδόν, υψηγεία.

Μονάδες 10

Γ. Παράλληλο κείμενο: Ευθύδωμος, Πλάτωνα 281d – 282a

Γ.1.Αφού μελετήσετε το παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε τα κοινά σημεία ανάμεσα στα λόγια του Σωκράτη προς τον Κλεινία και στις προτροπές του Αριστοτέλη προς τον Θεμίσωνα με βάση το αρχαίο κείμενο.

Με δυο λόγια, λοιπόν, Κλεινία, είπα, όλα αυτά που είπαμε στην αρχή ότι είναι αγαθά πιθανό να μην έχουν την έννοια πώς με κάποιο τρόπο τα πράγματα αυτά είναι καθαυτά από τη φύση τους αγαθά αλλά να πρόκειται, καθώς φαίνεται, για το εξής: "Όταν τα οδηγεί η αμάθεια είναι κακά μεγαλύτερα από τα αντίθετα τους, στο βαθμό που είναι πιο ικανά να υπηρετήσουν τον οδηγό τους, αν είναι κακός- όταν όμως έχουν οδηγό τους τη φρόνηση και τη γνώση, είναι ακόμη

*μεγαλύτερα αγαθά " μοναχά τους πάντως δεν φαίνεται να έχουν
καμιά αξία , ούτε τα μεν ούτε τα δε... Μένει, είπα , να κοιτάξουμε
και τούτο: Επειδή όλοι μας ποθούμε να είμαστε ευτυχισμένοι , και
όπως διαπιστώσαμε , ευτυχισμένοι γινόμαστε σαν έχουμε στη
διάθεση μας τα πράγματα και τα χρησιμοποιούμε σωστά , κι επειδή
τη σωστή χρήση και την επιτυχία τη φέρνει ή γνώση, αναγκαστικά
καθώς φαίνεται , πρέπει κάθε άνθρωπος να κάνει το πόν για να γίνει
όσο το δυνατό πιο σοφός " ή μήπως όχι; — Ναι , είπε*

Μονάδες 10

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΜΠΑΛΑΛΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ

Ακαδημικός